



Sundhedsdansk At få et barn

Her kan du lære danske ord om at få et barn.
Du kan også få viden om de tilbud, der er til par, der får et barn.



■ NYE ORD

Graviditet og fødsel

Skriv det rigtige ord under billederne.

■ termin ■ nyfødt ■ scanning ■ spædbarn ■ undersøgelse ■ scanningsbillede





■ NYE ORD

Graviditet og fødsel

Skriv de rigtige ord under billederne.

■ gravid ■ foster ■ vaccine ■ jordemoder ■ fødsel ■ graviditetstest





LÆS OG INDSÆT

Læs sætningerne.

Indsæt det ord, der mangler.

- nyfødt barn ■ undersøgelse
- vaccine ■ scanningsbillede
- jordemoder ■ fødsel ■ termin
- gravid ■ scanning ■ foster
- graviditetstest ■ spædbarn



1. Yasmin og Hassan venter et barn. Yasmin er _____. Hun er i uge 20. uge. Hendes maven vokser hurtigt nu.
2. Yasmin og Hassan læser en bog om graviditet. De ser på billederne i bogen. De kan se, hvor meget et _____ vokser inde i maven hver uge.
3. Zinas og Malik's første barn er 4 år gammel. Deres andet barn er et halvt år gammel. Det er stadig et _____.
4. Hala har lige født en dreng. Hala kigger på sin søn. Han er _____.
5. Amina føder på hospitalet. Det er hendes første fødsel. Hun er nervøs. Men hun får hjælp af en dygtig _____. Hendes mand er også med. Han støtter hende.
6. Marie er gravid. Hun skal føde til oktober. Hun har _____ den 26. oktober. Måske føder hun før terminen. Måske føder hun efter terminen.
7. Samira er gravid. Hun ringer til lægen. Hun skal have en tid til en _____.
8. Qiao har ikke fået sin menstruation. Hun køber en _____ på apoteket. Der er to streger på den. Hun er gravid.
9. Kanya er gravid. Kanya er til undersøgelse på hospitalet. Jordemoderen sætter en scanner på hendes mave. En _____ viser fosteret inde i maven.
10. Kanya og hendes mand ser på _____. De kan se hovedet og noget af kroppen. De glæder sig.
11. Lei har ikke haft røde hunde. Det er en sygdom. Den er farlig for et foster. Lei skal have en _____ hos lægen, før hun bliver gravid. Den beskytter mod sygdommen.
12. Zina har fået veer. Det er et tegn på, at hendes _____ er i gang. Veer er muskler, som trækker sig sammen i livmoderen.



■ **LAV SÆTNINGER**

Brug ordet i en sætning.

■ nyfødt barn ■ undersøgelse ■ vaccine ■ scanningsbillede ■ jordemoder ■ fødsel
■ termin ■ gravid ■ scanning ■ foster ■ graviditetstest ■ spædbarn

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____



FIND INFORMATION

Læs et spørgsmål. Skriv svaret på linjen.

Svarene finder du i skemaet nedenfor og i teksten på side 6.

1. Hvor mange undersøgelser får en gravid kvinde tilbudt?

2. Hvem skal kvinden til undersøgelse hos?

3. Hvordan beregner man terminsdatoen?

4. Hvad er formålet med undersøgelserne?

5. Hvad koster undersøgelserne?

Her er en oversigt over undersøgelserne i graviditeten.

Uger	Scanning	Undersøgelse Læge	Undersøgelse Jordemoder
6-10		X	
11-13	X		
13-15			X
18	X		
21			X
25		X	
29			X
32		X	
35*-36			X
37*			X
39			X
(41)			X

*kun førstegangsfødende



LÆS TEKSTEN

Undersøgelser i graviditeten

En gravid kvinde får tilbudt flere undersøgelser. Nogle undersøgelser er hos egen læge. Nogle undersøgelser er hos en jordemoder. Undersøgelserne er gratis. Første graviditets-undersøgelse er hos egen læge. Når en kvinde finder ud af, at hun er gravid, så kontakter hun sin egen læge. Hun får en tid.

Lægen beregner datoen for, hvornår kvinden kan forvente at føde. Han spørger hende om, hvornår hun havde menstruation sidste gang. Han lægger 40 uger til sidste menstruations første dag. Det er terminsdatoen. Lægen sørger også for, at kvinden bliver inviteret til første scanning.

Alle gravide får tilbud om to scanninger i graviditeten. En scanning kan vise barnet inde i maven. Scanningerne viser, om fostret udvikler sig, som det skal. Kvinden bliver næsten altid scannet udenpå maven. Scanning er uden risiko for kvinden og barnet.

Ved undersøgelserne får kvinden målt blodtryk. Kvinden får undersøgt urinen og bliver undersøgt for mange andre ting. Lægen og jordemoderen snakker også med kvinden om, hvordan hun har det. Ved undersøgelserne holder man øje med om mor og barn har det godt.





LÆS TEKSTEN

Yasmin skal føde

**Der er streg under 8 ord.
Du finder en forklaring på ordene
i næste opgave.**

Yasmin og Hassan venter deres første barn. Nu har Yasmin fået veer. Yasmin ringer til hospitalets fødeafdeling. Hun har fået telefonnummeret af jordemoderen. Jordemoderen spørger om mange ting. Hun spørger om foster-vandet er gået. Hun spørger om, hvor mange sekunder hver ve varer. Hun spørger om, hvor lang tid der er mellem hver ve.

Yasmin svarer på spørgsmålene. Hassan har taget tid med stopuret på telefonen. Yasmin siger, at hver ve tager 50 sekunder. Der går 4-5 minutter mellem hver ve. Jordemoderen siger, at hun skal komme på hospitalet. Hassan og Yasmin har en taske klar. Der er tøj og toiletsager i. Det er tøj, som Yasmin og den nye baby skal have på, når de skal hjem fra hospitalet.

Hassan og Yasmin kører i bil til hospitalet. Yasmin får mange veer i bilen. Hassan kører forsigtigt. De kommer til hospitalet. Jordemoderen tager imod dem. Jordemoderen undersøger Yasmin. Hun siger, at Yasmin næsten er klar til at føde. Hun kommer på fødestuen med det samme.



Hassan holder hende i hånden. Yasmin er glad for, at han er med til fødslen. Yasmin har meget ondt, men Hassan er en god støtte.

Yasmin føder en lille pige. Hun er så fin. Hun kommer op på Yasmins mave med det samme. Hassan får lov at klippe navlestrengen. Yasmin lægger den lille pige op til brystet. Hun begynder at sutte på brystet med det samme. Yasmin ammer sit barn for første gang. Yasmin får veer igen. Nu føder hun moderkagen. Nu er fødslen overstået. Yasmin og Hassan er meget glade.

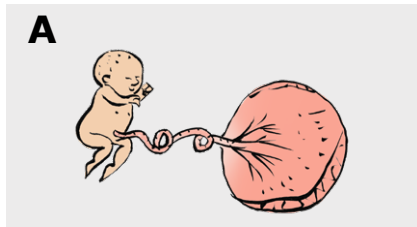




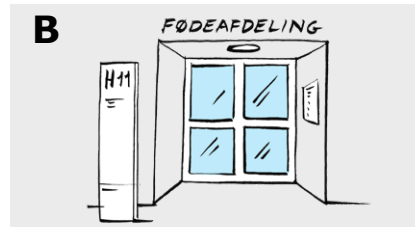
LÆS OG MATCH

Hvad betyder ordet?

Læs ordet og se på tegningen. Find den rigtige forklaring. Skriv bogstavet.



Moderkage



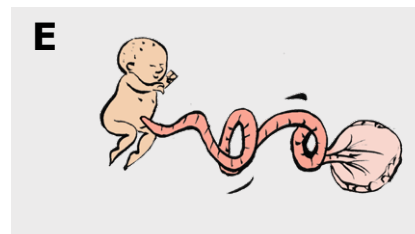
Fødeafdeling



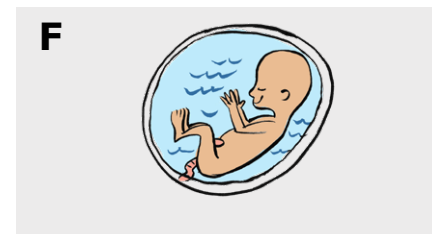
Toiletsager



Veer



Navlestreng



Fostervand



Fødsel



Fødestue

- _____ Smerter ved en fødsel. Smerterne kommer, når musklerne i livmoderen trækker sig sammen
- _____ Det er navnet på den afdeling på hospitalet, hvor kvinder føder
- _____ Det kalder man det vand, som beskytter fosteret under graviditeten
- _____ Det er alt det, som du skal bruge til din personlige hygiejne fx tandbørste, sæbe, kam og deodorant
- _____ Barnet presses ud af livmoderen og adskilles fysisk fra moderen
- _____ Det er det rum på en fødeafdeling, hvor kvinder føder
- _____ Den forbinder et foster med moderkagen. Den er tyk som en finger og er ca. 50 cm lang streng.
- _____ Det er et organ, der dannes under graviditeten. Den sørger for, at fosteret får ilt og næringsstoffer via navlestrengen.



LÆS TEKSTEN

Sundhedsplejen



**I hvert afsnit er der en sætning, der ikke passer i afsnittet.
Find den sætning, der ikke passer. Streg sætningen ud.
Se eksemplet i afsnit 0**

- 0.** Sundhedsplejen er et tilbud til alle, som har børn mellem 0 og 16 år. I nogle kommuner er sundhedsplejen også et tilbud under graviditeten. Sundhedsplejen tilbyder at male dit hus. Sundhedsplejen tilbyder råd og vejledning om børn, unges og familiens sundhed og trivsel.
- 1.** Jordmoderen giver sundhedsplejen besked, når en kvinde har født. En sundhedsplejerske kontakter familien i løbet af den første uge efter fødslen. Sundhedsplejersken vil gøre rent for familien. Sundhedsplejersken og familien aftaler en tid for det første besøg.
- 2.** Sundhedsplejersken kommer hjem til familien. Antallet af besøg i barnets første år er forskelligt. Det afhænger af om det er en dreng eller en pige. Det afhænger af familiens behov.

Fortsættes →



- 3.** Sundhedsplejersken kommer ikke for at finde fejl. Det er et tilbud om støtte. Når en familie får et barn, kan man være usikker på mange ting. Det kan man snakke med barnet om. Det kan man snakke med sundhedsplejersken om.
- 4.** Familien og sundhedsplejersken kan snakke om barnets pleje og kost. Sundhedsplejersken kan tilbyde at veje barnet. Sundhedsplejersken snakker med familien om vejret. Sundhedsplejersken snakker med familien om barnets udvikling.
- 5.** Familie og sundhedsplejersken kan også snakke om, hvordan det er at blive forældre. Det handler ikke kun om blomster. Det handler ikke kun om barnet. Det handler også om hele familiens sundhed og trivsel.
- 6.** I nogle kommuner arrangerer sundhedsplejen også andre aktiviteter. Kommunen kan starte nogle grupper op. Det kan være mødregrupper, fædregrupper eller familiegrupper. I en gruppe samles fædre og/eller mødre, som lige har fået et barn. De bor ofte i forskellige lande. De bor ofte tæt på hinanden. I gruppen kan de dele oplevelser og erfaringer.
- 7.** Nogle kommuner tilbyder et besøg af en sundhedsplejerske til familier, som flytter til en anden kommune. Familien får et brev med tilbud om besøg. Familien får en gratis tur med helikopter.

I kan læse mere om sundhedsplejen på jeres kommunes hjemmeside.



LÆS

Vaccination

Vacciner beskytter mod alvorlige sygdomme. Alle børn i Danmark bliver tilbudt vacciner mod 10 sygdomme. De 10 sygdomme kan du se på plakaten "Det danske børnevaccinationsprogram".

Man vaccinerer mod sygdomme, som man kan blive meget syg af.

Man vaccinerer mod sygdomme, som kan være farlige for et foster.

Man vaccinerer mod sygdomme, som kan gøre kvinder og mænd sterile.

Vacciner kan give lidt feber. De kan også give andre symptomer i nogle dage. Det er sjældent alvorligt.

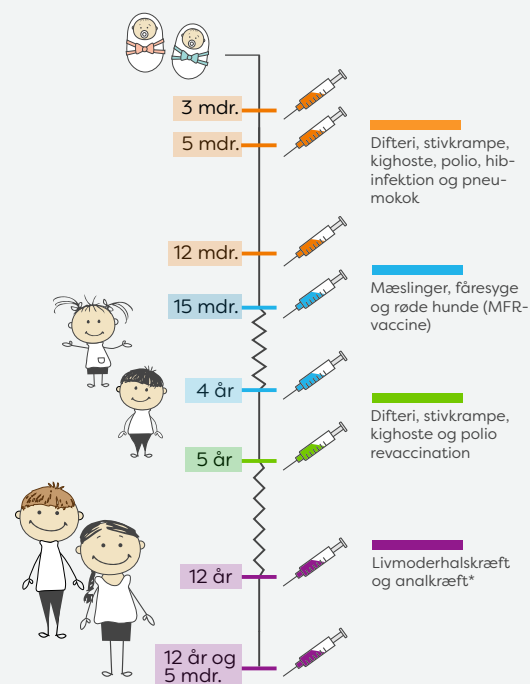
Nogle af sygdommene er næsten udryddet i Danmark. De findes desværre i andre lande. Sygdommene kan vende tilbage til Danmark, hvis vi ikke vaccinerer.

Når et barn bliver vaccineret, danner det antistoffer mod sygdommen. Antistoffer er kroppens forsvar mod virus og bakterier. Man kan danner antistoffer mod sygdomme på to måder: Man kan blive vaccineret eller man kan få sygdommen.

Kroppen kan huske det, hvis et barn senere møder den virus eller bakterie, det er vaccineret mod. Her vil antistofferne forebygge, at man bliver smittet og syg.

Nogle vacciner varer hele livet. Andre vacciner varer kortere tid. Måske skal man vaccineres igen.

Det danske børnevaccinationsprogram



* Der skal gå mindst 5 måneder og max. 13 måneder ml. 1. og 2. vaccination.

© Statens Serum Institut, august 2019



■ **FIND INFORMATION**

Svarene på spørgsmålene finder du i teksten på side 11.

1. Hvornår får børn tilbudt de to første vacciner?

2. Hvilke sygdomme bliver børnene vaccineret mod inden de fylder et år?

3. Hvornår får børnene den sidste vaccine?

4. Hvad beskytter den sidste vaccine i børnevaccinationsprogrammet imod?

5. Forklar, hvordan vaccine virker mod virus og bakterier. Find forklaringen i teksten.



LÆS

12-års-vaccinen mod HPV

Sundhedsstyrelsen anbefaler, at piger og drenge bliver vaccineret mod HPV, når de fylder 12 år. Vaccinen er en del af Det danske børnevaccinationsprogram. Du kan læse mere her:

10 facts om HPV og HPV-vaccination

1. HPV er en virus, der smitter ved seksuel kontakt, og som kan give kræft og kønsvorter.
2. Kondom forhindrer ikke smitte med HPV.
3. I Danmark er der hver dag to danskere, der får kræft, som skyldes HPV.
4. Hvert år behandles 12.000 danskere for kønsvorter i Danmark.
5. HPV-vaccination beskytter mod op til 90 % af alle tilfælde af livmoderhalskræft, analkræft og kønsvorter.
6. Sundhedsstyrelsen anbefaler, at piger og drenge bliver HPV-vaccineret, når de fylder 12 år
7. HPV-vaccinen har samme type bivirkninger som de andre vacciner i børnevaccinationsprogrammet.
8. Hvis man får første vaccination, inden man fylder 15 år, kan man nøjes med to vaccinationer.
9. Hvis man får første vaccination, efter man er fyldt 15 år, skal man have tre vaccinationer.
10. Sundhedsmyndigheder verden over anbefaler HPV-vaccination.

FIND INFORMATION

Svarene finder du i teksten ovenfor.

Læs et udsagn. Er det rigtigt eller forkert? Sæt kryds.

	Rigtigt	Forkert
1. Der er 14 mennesker i Danmark, som hver uge får kræft som skyldes HPV-virus.	☐	☐
2. HPV-vaccinen er ikke med i børnevaccinationsprogrammet.	☐	☐
3. Kondom beskytter mod smitte med HPV-virus.	☐	☐
4. HPV smitter gennem luften.	☐	☐
5. Det er kun piger, som får tilbudt HPV-vaccinen.	☐	☐



■ **ORDLISTE**

Hvad betyder ordet?

Ordet på dansk	Oversæt til eget sprog - forklar